

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3960/2546

ธนาคาร ศรีนคร จำกัด โดยธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้เข้าสวมสิทธิ โจทก์ ธนาคาร ศรีนคร จำกัด โดยธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้เข้าสวมสิทธิ เจ้าหนี้ บริษัท นานาพรณอมิพอร์ตเอ็กซ์พอร์ต จำกัด จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/30, ป.พ.พ. มาตรา 1001, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 27, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 91, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 106, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 107, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 108, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 27, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 94

ย่อ / หลักกฎหมาย

ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งอนุญาตให้ น. เข้าสวมสิทธิเป็นโจทก์แทนโจทก์เดิมเป็นเวลาภายหลังจากที่ศาลล้มละลายกลางสั่งรับฎีกาของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์คดีจึงอยู่ระหว่าง การพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลาย จึงเป็นอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายที่จะ สั่งคำร้องของ น. ที่จะเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ ศาลล้มละลายกลางไม่มีอำนาจสั่งอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ น. เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ มูลหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ เป็นหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินและสัญญาขายลดตัวเงินซึ่งอาจใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตาม สิทธิที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์มีอยู่ตามตราสารและสัญญาตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2532 แต่เจ้าหนี้ผู้เป็น โจทก์กลับนำหนี้ที่มีอยู่มาฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2543 จึงขาด อายุความฟ้องร้องในมูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินที่มีกำหนดเวลา 3 ปีและมูลหนี้ตามสัญญาขายลด ตัวเงินที่มีกำหนดเวลา 10 ปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1001 และมาตรา 193/30 แล้ว แม้ศาลล้มละลายกลางจะได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดโดยมิได้มีการยก เหตุเรื่องอายุความขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัยยกฟ้องโจทก์ก็ตาม ก็หาใช่ศาลล้มละลายกลางได้ วินิจฉัยยอมรับรองว่าเป็นหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ไม่ อีกทั้งกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายตาม พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 27 ในส่วนของการขอรับชำระหนี้เป็นกระบวนการพิจารณาที่แยก ต่างหากจากกระบวนการพิจารณาคดีและมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ เมื่อบทบัญญัติในมาตรา 91,94,106,107 และ 108 ได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาลที่จะต้องพิจารณาใน ชั้นขอรับชำระหนี้อีกครั้งหนึ่งด้วยว่าหนี้ที่เจ้าหนี้แต่ละรายยื่นคำขอรับชำระหนี้ เป็นหนี้ที่ขอรับ ชำระหนี้ได้หรือไม่ แม้หนี้ที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้มานั้นจะเป็นหนี้ที่เจ้าหนี้นำมากล่าวอ้างฟ้อง เป็นคดีล้มละลายจนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้วก็ตาม แต่ก็หาผูกพัน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลให้จำต้องถือตามไม่ เมื่อหนี้ที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระเป็นหนี้ที่ ขาดอายุความ จึงต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 94(1)

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14 ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ยื่นคำขอรับ ชำระหนี้ตามสัญญาแพ็คเกจเครดิตเป็นเงิน 156,740,068.49 บาท เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้นัด ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 104 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แล้ว ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้รายนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วทำ

ความเห็นว่าการฟ้องร้องของเจ้าหนี้เป็นเรื่องสัญญาขายลดตัวเงินและตัวสัญญาใช้เงิน มิใช่สัญญาแพ่งกึ่งเครดิต และหนี้ตามสัญญาดังกล่าวขาดอายุความแล้ว เป็นหนี้ที่จะฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้จึงต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 94 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 เห็นควรให้ยกคำขอรับชำระหนี้รายนี้เสียทั้งสิ้นตามมาตรา 107(1) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ตามความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษากลับให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้จำนวน 156,740,068.49 บาท ตามคำขอรับชำระหนี้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หักเงินจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนเจ้าหนี้ แต่ค่าทนายความให้เป็นพับ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "เห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาเรื่องการเข้าสวมสิทธิเป็นโจทก์แทนโจทก์เดิมเสียก่อน ปรากฏว่าขณะที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งอนุญาตให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เข้าสวมสิทธิเป็นโจทก์แทนโจทก์เดิมนั้นเป็นเวลาภายหลังจากที่ศาลล้มละลายกลางสั่งรับฎีกาของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว คดีจึงอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลาย จึงเป็นอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายที่จะสั่งคำร้องของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ที่จะเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ ศาลล้มละลายกลางไม่มีอำนาจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ การที่ศาลล้มละลายกลางสั่งอนุญาตตามคำร้องจึงไม่ชอบให้ยกคำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่อนุญาตให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ และเมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) แล้วว่าโจทก์ได้โอนสิทธิเรียกร้องรวมทั้งสิทธิในทรัพย์สินที่เป็นประกันหนี้ทั้งหมดที่มีต่อจำเลยให้แก่ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) แล้วศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายจึงมีคำสั่งอนุญาตให้ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ได้ อนึ่ง ข้อเท็จจริงในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติโดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดโต้แย้งคัดค้านว่าลูกหนี้ได้ทำสัญญาขายลดตัวเงินฉบับลงวันที่ 19 สิงหาคม 2531 กับเจ้าหนี้โดยมีนายกังวาล ตันติพงศ์อนันต์ และนายทวี ตันติพงศ์อนันต์ กรรมการของลูกหนี้ทำสัญญาค้ำประกัน ต่อมาวันที่ 7 กรกฎาคม 2532 ลูกหนี้ได้ออกตัวสัญญาใช้เงินเลขที่ พี.612/2532 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2532 สัญญาจะจ่ายเงินจำนวน 55,000,000 บาท แก่เจ้าหนี้ภายใน 95 วัน นับแต่วันที่ลงในตัว โดยมีนายกังวาลและนายทวีเป็นผู้อวาลและนำมาขายลดให้แก่เจ้าหนี้ เมื่อครบกำหนดใช้เงินแล้ว ลูกหนี้ไม่ชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงินและสัญญาขายลดตัวเงินให้แก่เจ้าหนี้ เจ้าหนี้จึงได้นำมูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินและสัญญาขายลดตัวเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยรวมเป็นเงิน 156,740,068.49 บาท ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายคดีนี้ เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เจ้าหนี้จึงยื่นคำขอรับชำระหนี้จำนวนนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าเจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้หรือไม่ เห็นว่า มูลหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้เป็นหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน และสัญญาขายลดตัวเงิน ตัวสัญญาใช้เงินดังกล่าวถึงกำหนดชำระเงินวันที่ 10 ตุลาคม 2532 และเจ้าหนี้ในฐานะเป็นผู้รับเงินตามตัวสัญญาใช้เงินก็ดี หรือในฐานะผู้ทรงตัวสัญญาใช้เงินตามสัญญาขายลดตัวเงินก็ดี อาจใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระเงินตามสิทธิที่เจ้าหนี้เป็นผู้เป็นโจทก์มีอยู่ตามตราสารและสัญญาเช่นที่กล่าวมาตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2532 แต่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์กลับนำหนี้ที่มีอยู่ดังกล่าวมาฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายคดีนี้เมื่อวันที่

31 สิงหาคม 2543 จึงขาดอายุความฟ้องร้องในมูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินที่มีกำหนดเวลา 3 ปี และ มูลหนี้ตามสัญญาขายลดตัวเงินที่มีกำหนดเวลา 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1001 และมาตรา 193/30 แล้ว แม้ในการพิจารณาคดีของศาลล้มละลายกลางจะได้มีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดโดยมิได้มีการยกเหตุเรื่องอายุความขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัยยกฟ้อง โจทก์ก็ก็ตาม ก็หาใช้ว่าศาลล้มละลายกลางได้วินิจฉัยยอมรับรองว่าเป็นหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ อีกทั้งกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ในส่วนการขอรับ ชำระหนี้เป็นกระบวนการพิจารณาที่แยกต่างหากจากกระบวนการพิจารณาขึ้นฟ้องคดีและมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ดังจะเห็นได้โดยแจ้งชัดตามมาตรา 27 ที่บัญญัติว่า"เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว เจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ได้ก็แต่โดยปฏิบัติตามวิธีการที่กล่าวไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ แม้จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ฟ้องคดีแพ่งไว้แล้ว แต่คดี ยังอยู่ในระหว่างพิจารณาก็ตาม" และเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติในมาตรา 91, 94, 106, 107 และ 108 แล้ว จะเห็นได้ว่าได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาลที่จะต้อง พิจารณาในชั้นขอรับชำระหนี้อีกครั้งหนึ่งด้วยว่าหนี้ที่เจ้าหนี้แต่ละรายยื่นคำขอรับชำระหนี้ เป็นหนี้ ที่ขอรับชำระได้หรือไม่ แม้หนี้ที่เจ้าหนี้ขอรับชำระมานั้นจะเป็นหนี้ที่เจ้าหนี้นำมากล่าวอ้างฟ้อง เป็นคดีล้มละลายจนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้วก็ตามแต่ก็หาผูกพัน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลให้จำต้องถือตามไม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลจึง มีอำนาจจะฟังข้อเท็จจริงว่าหนี้สินซึ่งยื่นคำขอรับชำระหนี้มีมูลหนี้อันจะฟังอนุญาตให้ได้รับ ชำระตามคำขอหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้ฟังได้ว่าหนี้ที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระเป็นหนี้ที่ขาด อายุความเสียแล้ว จึงต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94(1) ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกา ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฟังขึ้น" พิพากษากลับว่า ให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ ตามคำสั่งของศาลล้มละลายกลาง

องค์คณะ

บรรหาร มุลทวี · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · สุพัฒน์ บุญยุบล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3960/2546>